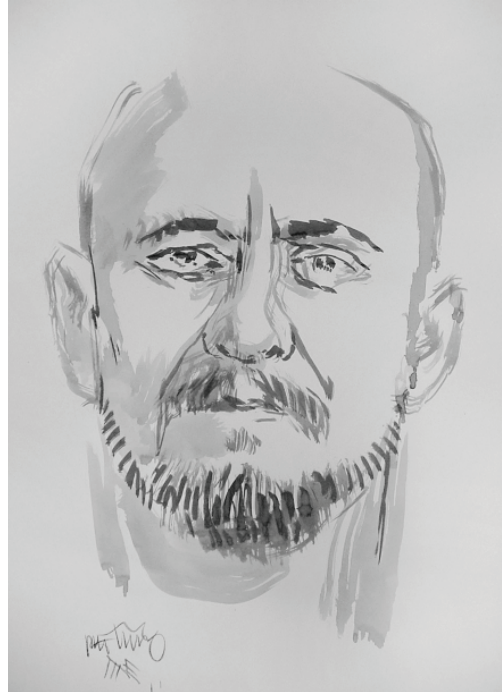

KARCOLT ELŐKÉP

Bevezető helyett

Az alkotás folyamata a legizgalmasabb emberi ténykedés. A művészetek kiváló formabiztosítékként a mai napig számos, később vérbeli alkotóvá váló fiataalt fertőznek meg...

Utánaszámoltam, igyekezettel mintegy három és fél évtizede követem a világban zajló, izgalommal teli művészeti és képzőművészeti történéseket, részese is lehetek ama legújabb kori művészeti forradalomnak, amely a civilizációs kataklizma peremére sodródva valami olyasmit képvisel, ami kurtán művészeti történéseknek is nevezhető.

Meglátásom szerint a Vajdaság területe kiváló táptalaja az ifjú alkotóknak. Úgy tűnik, a második világháború után, de különösen a hetvenes évektől az önkifejezés lehetséges formáiként az irodalom és a képzőművészet lettek a legnépszerűbb alkotói műfajok...

A hetvenes évek első felében (1974) Ács József festőművészünk jóvoltából a *Magyar Szó* hétfői állandó rovataként született meg a Képzőművészeti Levelező Iskola (KLI), később Képzőművészeti Levelező (KL), amely a „nagy vajdasági képzőművészek” követésére vállalkozó fiatal, kezdő (vagy induló) képzőművészek, az amatőrök útjának egyengetését, okítását és tanítását szolgálta. Ács József volt az egyik atyja a vidékünkön meghonosított művésztelepeknek. Ritkán fogalmazta meg, de félt attól, hogy „nagy öreg” képzőművészeink után jókora hiatusokkal számíthatunk, amennyiben nem hozunk létre időben egyfajta művészeti előképzőt. Szinte egy időben két stratégiai szempontból is fontos (ám sokáig kellőképpen nem értékelt), hasznos, graduális formáját segítette létre hozni a művésznevelésnek. Egyikük volt a már említett Képzőművészeti Levelező, a másik pedig a muzslyai Ifjúsági Művésztelep, amely létrejötte után hamarosan (1976-ban) már Temerinben élt tovább mintegy „áttételként”, TAKT néven.

Hozzá kell tennünk, hogy az újvidéki *Új Symposion* és még a *Képes Ifjúság* is foglalkozott fiatal képzőművészekkel, ám ők, a „kevesek” kitartó ténykedésük vagy valamilyen más, kisebb csoda folytán az önképzés bűvkörébe szabadultan már voltak „valakik”.

Ennek ellenére az utánpótlás szempontjából rosszul álltunk akkoriban... A képzőművészet izgalmas népszerűsége vidékünkön ellentétben állt a csak kevesek számára megvalósuló álommal, a valós művészképzéssel...

Hogy hosszú ne legyen bevezetőm, egy ugrással folytatom a körülírást.

A képzőművészet alkotói gyakorlása és jelenségeinek viszonylag pontos, ésszerű és személyünkre szabott követése egyaránt fontos: együttható összességében teljesebben ki igazán.

Különösképpen fontos „vesszőparipánk”, a délvidéki (sic!), vajdasági képzőművészetünk, melynek huszadik és immár huszonegyedik századi jelenségei fontos és szerves részei kultúránknak. A mi délvidéki művészeink halálosan komoly alkotói küzdelmeket vívtak meg egykor (és vívnek meg mindennapjaikban is): árnyaltságukban, ám hiatusoktól övezve, egyúttal sebezhető módon tolmácsolják a világ művészeti folyamatainak, újszerű jelenségeinek sokféle megnyilvánulását. Mindezekért érdemes odafigyelnünk a semmi ágán ülő (peremeinkre szorult) alkotóink hősiek, kitartó és szenvedélyes küzdelmeire, amelyek nincsenek arányban ezeknek a „vidéki” művészeknek képességeivel. Mi olyan, a vidékünket,

szűkebb pátriánkat képviselő jeles alkotókkal büszkélkedhetünk, akik nemcsak önmagukat, hanem délvidékiségüket is képviselik, méghozzá jelesül, irigylésre méltó művész színvonallal. (Esetleg, kitörési kísérleteik során, ténylegesen is eljutottak a nagyvilág különböző pontjaira, és művészetükkel valamiféle módon még mindig képviselnek bennünket is. A láthatatlan köldökzsinór, amely nem képes elszakadni...)

Ilyen, általam jól ismert kiváló művészberekről szeretnék írni, akiket a sors kegyeltjeként megismerhettem, és nemcsak művészetükért, hanem önmagukért is szeretek.

Vannak természetesen nagy kedvenceim közöttük. Vannak, akik nem szorulnak rá arra, hogy művészetüket külön taglaljam, dicsérjem, elemezzem, hiszen ezt a feladatot mások immár elvégezték, vagy most végzik olyan művészetpártolók, akik szakértelemmel bánnak a vizuális kultúra jelenségeivel. Vagy vannak művészettörténészek, vagy esszéisztikus tanulmányokat írogató botcsinálta szakértőink, akik folyamatosan a művészet bűvkörében mozognak. Az eredeztethető, továbbítható, istápoló szellemi kurzusok révén magukévá téve méltatják az általuk kiválasztott alkotókat. De kevesek a tényleges műértőink, akik igyekeznek minden arra érdemesnek tartott alkotót a művészeti Parnasszus lépcsőzetes felépítményének valamely szintjére felemelni, azaz: méltó helyére tenni.

Jómagam is csak csupán arra szeretnék vállalkozni, hogy néhány általam ismert, különösen a hetvenes években kibontakozott, velem egykorú művészt, néhány fontosnak talált, általam ismert és nekem kedves alkotót kiragadjak a sokaságból, és megpróbálkozom az általam tanulmányozásra érdemesnek vélt, ám szerintem nem kellőképpen méltatott művészek alkotói világának tolmácsolásával. Hátha az őket megillető helyre kerülnek egyszer: az én értékítéletem szerint máris ott lehetnének valahol a csúcson, a kiválóak között...

Szándékkinyilvánításnak is tekinthetik írássorozatomat, de olvasatuk szerint érthetik egyszerűen és csupáncsak az alkotás művészete iránti hitem szemelvényes és szenvedélyes megnyilvánulásainak e karcolatokat.

